

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta pedagogická - katedra pedagogiky
PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek oponentky diplomové práce)

Práci předložil(a): **Kristýna Piskačová**

Studijní zaměření: Učitelství pro 1. stupeň ZŠ

Název práce: Prevence šikany na prvním stupni základní školy

Vedoucí práce: PhDr. Daniela Nováková, Ph.D.

Oponentka práce: Mgr. Pavla Soukupová, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE:

Předkládaná diplomová práce se zabývá problematikou šikany na 1. stupni základní školy a její prevencí. Autorka cíl práce formuluje nekonzistentně, nejprve jako „seznámení s pojmem šikana“ a dále jako „vytvoření a zhodnocení výzkumu šikany a její prevence“ na vybrané základní škole. Autorka si dále v úvodu práce klade za cíl vytvořit třídní projekt, který by podpořil prevenci šikany na vybrané škole.

Předložená práce vytyčené cíle splňuje pouze okrajově, viz níže.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ

Svým charakterem se práce řadí mezi teoreticko-praktické. Autorka v teoretické části práce vymezuje hlavní pojmy, související s tématem. Opírá se o několik odborných zdrojů, nedaří se jí ale tyto zdroje věcně komparovat a vzájemně doplňovat.

Ke zpracování výzkumného šetření autorka zvolila strategii smíšeného výzkumu pomocí dotazníkového šetření, rozhovoru s třídní učitelkou, obsahové analýzy školní dokumentace (ŠŘ, MPP...) a pozorování během projektové výuky. Hlavním cílem výzkumného šetření bylo zjistit, zda se šikana ve vybrané třídě ZŠ vyskytuje a jaké je genderové zastoupení obětí šikany. Následně byl autorkou připraven a realizován projekt preventivního charakteru.

Autorka si pro výzkumné šetření stanovila následující hypotézy:

1. Častější obětí šikany ve vybrané třídě jsou dívky.
2. Žáci jsou poučeni a umí popsat, jak se při projevech šikany zachovat a koho mají informovat.
3. Žáci vědí, jak se mají šikaně a při šikaně bránit.

Autorka si pro svůj výzkum vybrala třídu, ve které vedla svoji pedagogickou praxi. Zdůvodnění, že oslovila záměrně čtvrtou třídu, protože zde žáci již umí bezpečně číst, nepokládám za relevantní. Autorka uvedenou třídu popisuje jako klidnou, spolupracující, s drobným výskytem škádlení bez známek agrese.

Šetření se zúčastnilo 20 z celkového počtu 24 žáků třídy. Ve třídě převažují dívky.

Autorka předpokládala, že žáci již mají základní povědomí o šikaně a její prevenci. Sama si však tyto prekoncepty předem neověřila.

Výhrady mám ke zvolenému způsobu statistického zpracování zjištěných dat ve vztahu k první hypotéze výzkumného šetření a složení výzkumného vzorku. Vzhledem k výraznému nepoměru dívek a chlapců ve sledovaném vzorku respondentů v dané třídě (14:6) je nutné toto zohlednit při matematizaci a statistickém vyhodnocení dat.

Dotazníkové šetření odhalilo 4 případy potencionální šikany. Čtyři žáci (3 dívky a 1 chlapec) se cítí být nebo byli šikanováni.

Alarmující je, že dle žáků k šikaně dochází ve třídě (4 odpovědi), dále před školou (2 odpovědi) a na chodbě (1 odpověď).

Nejasné je genderové vyhodnocení otázky č. 8 „Kdo tě šikanuje?“ – 3 chlapci, 1 dívka. (3 dívky a 1 chlapec se cítí šikanováni). Obdobně další otázky.

Zcela chybí interpretace zjištěných výsledků a jejich zdůvodnění.

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že i když žáci ví, jak se v případě šikany zachovat, tato pomoc – svěřit se, někomu to říci – se neukázala jako účinná. Nikdo se nesvěřil paní učitelce.

Dle rozhovoru s třídní učitelkou znaky šikany nejsou ve třídě identifikovány a neshody mezi žáky označuje za škádlení.

Práci by pomohla kazuistika vybraného případu.

Cennou součástí DP je návrh projektu preventivně působící proti šikaně. Dopady tohoto projektu již práce neobsahuje.

3. **FORMÁLNÍ ÚPRAVA**

Práce svým rozsahem i obsahem splňuje požadavky kladené na DP. Členění práce je přehledné, výběr odborné literatury a jejích citací je odpovídající. Připomínku mám k nižší míře komparace a průběžného využití titulů v celém rozsahu teoretické části práce. Obdobně kritická jsem k stylistickým nepřesnostem a jazykové úrovni práce.

4. **STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE:**

Autorka si pro svou práci zvolila velmi zajímavé téma prevence šikany na prvním stupni ZŠ. Cennou součástí je návrh projektové výuky jako prevence šikany na škole (ve třídě). I když byl v práci analyzován minimální preventivní program, výzkumná část mohla obsahovat i rozhovor s metodikem prevence a společné vyhodnocení preventivních kroků předcházení šikaně. Tím by bylo možno posílit výzkumnou část a přinést účinné a ověřené kroky a doporučení pro pedagogickou praxi.

5. **OTÁZKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ:**

- Jaká doporučení po pedagogickou praxi Vaše šetření přináší?
- V čem vidíte největší přínos prevence a včasné identifikace šikany a především skryté šikany pro bezpečné klima školní třídy na ZŠ?
- Které z metod prevence byste nejvíce ocenila sama při Vašem vstupu do vlastní praxe?

Práci doporučuji k obhajobě s níže uvedeným hodnocením:

6. **NAVRHOVANÁ ZNÁMKA:** **d o b ř e**

Datum: 5.6.2023

Oponentka práce: Mgr. Pavla Soukupová, Ph.D.